

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno	02-07-2018		
Org. jed.	Br. uj.	Priloga	Vrijednost
01.02 - 02 -	1196/18		

20x

Lidija Bradara, predsjedateljica

Izaslanica u Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

Članica Kluba izaslanika hrvatskog naroda

Broj:

Sarajevo, 29.6.2018.

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
Hamdije Kreševljakovića 3,
71 000 Sarajevo

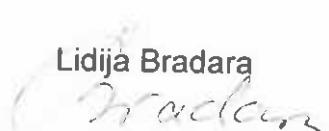
PREDMET: Zakon o rodiljnim i roditeljskim potporama u Federaciji Bosne i Hercegovine

Sukladno odredbama članka 155. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, radi razmatranja i usvajanja po žurnom postupku dostavljam **PRIJEDLOG ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**.

S poštovanjem,

IZASLANICA

Lidija Bradara

PRIJEDLOG ZAKONA

O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom radi zaštite materinstva, njege novorođenog djeteta i njegova podizanja te usklađenja obiteljskog i poslovnog života propisuje se pravo roditelja i njemu izjednačene osobe koja se brine o djetetu na vremenske i novčane potpore, uvjeti i način njihova ostvarivanja i financiranja te tijela nadležna za provedbu ovoga Zakona.

Članak 2.

- (1) Vremenske potpore prema ovom Zakonu su dopusti, poštede od rada i propisano vrijeme za brigu o djetetu.
- (2) Novčane potpore prema ovom Zakonu su naknada plaće, novčana naknada, novčana pomoć i jednokratna novčana potpora za novorođeno dijete.
- (3) Potpore iz stavka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje majka i otac djeteta ili druga osoba koja se brine o djetetu prema ovom Zakonu.

Članak 3.

Ministarstvo rada i socijalne politike Federacije Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Ministarstvo) nadzire provedbu ovoga Zakona.

Članak 4.

- (1) Novčane potpore ostvarene prema ovom Zakonu ne mogu biti predmet ovrhe ili osiguranja (kredita, pologa i slično), osim prema sudskoj odluci ili rješenju nadležnog županijskog centra za socijalnu skrb radi koristi djeteta za koje su ostvarene.
- (2) Novčane potpore ostvarene prema ovom Zakonu ne mogu iznositi manje od 70% prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine prema zadnjem objavljenom statističkom podatku, odnosno proračunska osnovica ne može biti manja od 70% prosječne plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine prema zadnjem objavljenom statističkom podatku.

Članak 5.

Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se pod jednakim uvjetima na roditelje u bračnoj i izvanbračnoj zajednici, kao i na roditelje ili njima izjednačene osobe koje se brinu o djetetu, a koje se ne nalaze u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sukladno Obiteljskom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 35/05, 41/05 i 31/14)

II. KORISNIK RODILJNIH I RODITELJSKIH POTPORA

Članak 6.

(1) Korisnik rodiljnih i roditeljskih potpora (u dalnjem tekstu: korisnik) prema ovom Zakonu je djetetov roditelj koji:

1. na temelju zapošljavanja prema propisima o radu ima priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja (u dalnjem tekstu: zaposleni roditelj), što obuhvaća:
 - osobe u radnom odnosu kod domaćeg ili stranog poslodavca sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine,
 - 2. na temelju samozapošljavanja ima priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja (u dalnjem tekstu: samozaposleni roditelj), što obuhvaća:
 - osobe koje na području Federacije Bosne i Hercegovine obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti,
 - osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te,
 - osobe koje u Federaciji Bosne i Hercegovine obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nisu osigurane po osnovi rada,
 - službenike vjerske zajednice, koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno tijelo, ako nisu osigurani po osnovi rada;
 - 3. ostvaruje drugi dohodak na koji su plaćeni doprinosi prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja te koji je s te osnove stekao status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u dalnjem tekstu: roditelj koji ostvaruje drugi dohodak);
 - 4. je poljoprivrednik koji u Federaciji Bosne i Hercegovine obavlja djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje ako je vlasnik, posjednik ili zakupac te ako je s te osnove stekao status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a nije obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit i nije zdravstveno osiguran po osnovi rada;
 - 5. prema propisima o zapošljavanju ima priznat status nezaposlene osobe ako ovim Zakonom nije drugačije propisano (u dalnjem tekstu: nezaposleni roditelj);
 - 6. je korisnik mirovine, korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju ili korisnik

prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisima o mirovinskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine ili osoba koja se prema propisima iz socijalne skrbi ne smatra sposobnom za rad ili se prema drugim propisima smatra uzdržavanom osobom ili je polaznik redovitog školovanja ili sveučilišnog ili stručnog studija ili korisnik koji nema uvjete za ostvarenje statusa korisnika iz točke 1. do 5. ovoga stavka, a ima priznat status zdravstveno osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u dalnjem tekstu: roditelj izvan sustava rada).

(2) Iznimno od stavka 1. točke 1. ovoga članka zaposlenim roditeljem smatraju se i:

- osobe koje su izabrane ili imenovane na stalne dužnosti u određenim tijelima državne i federalne vlasti, odnosno jedinicama lokalne i županijske uprave ako za taj rad primaju plaću i ako po toj osnovi imaju priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,
- članovi uprave trgovачkih društava ako po toj osnovi imaju priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,
- osobe koje su prema propisima o radu sklopile ugovor o volonterskom radu, koje se bez zasnivanja radnog odnosa nakon završenog obrazovanja stručno osposobljavaju bez zasnivanja radnog odnosa ako po toj osnovi imaju priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja.

(3) Korisnik rodiljnih i roditeljskih potpora iz ovoga Zakona je i osoba koja je prema propisima o obiteljskim odnosima stekla status posvojitelja koji ima utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(4) Korisnik prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetima iz ovoga Zakona je i osoba kojoj je na temelju rješenja nadležnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj (skrbnik).

III. PRAVA KORISNIKA NA RODILJNE I RODITELJSKE POTPORE

Članak 7.

(1) Korisnik iz članka 6. stavka 1. točke 1. i 2. i stavka 2. ovoga Zakona ima pravo na:

1. rodiljni dopust,
2. roditeljski dopust,
3. rad s polovicom punoga radnog vremena,
4. rad u skraćenom radnom vremenu zbog pojačane njege djeteta,
5. stanku za dojenje djeteta,
6. dopust trudnice ili majke koja doji dijete,
7. dopust ili rad u skraćenom radnom vremenu radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju,
8. mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta.

- (2) Korisnik iz članka 6. stavka 1. točke 3. i 4. ovoga Zakona ima pravo na:
1. rodiljnu poštedu od rada,
 2. roditeljsku poštedu od rada.
- (3) Korisnicima iz članka 6. stavka 1. točke 1., 2., 3., 4. i. i stavka 2. ovoga Zakona za vrijeme korištenja propisanih prava, ovisno o njihovom radnopravnom statusu, pripada pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu prema odredbama ovoga Zakona.
- (4) Korisnik iz članka 6. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona po rođenju djeteta ima pravo na novčanu pomoć radi rodiljne ili roditeljske brige o djetetu prema odredbama ovoga Zakona.
- (5) Korisnik iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona osnovom pravomoćnog rješenja o posvojenju po propisima o obiteljskim odnosima ima pravo, zavisno od njegova radnopravnog statusa, na posvojiteljski dopust ili posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu te, za vrijeme korištenja jednog od tih prava, pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu ili novčanu pomoć prema odredbama ovoga Zakona.
- (6) Korisnici iz članka 6. ovoga Zakona, osim novčanih potpora iz stavka 3. i 4. ovoga članka, pod uvjetima iz ovoga Zakona, imaju pravo i na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete.

Članak 8.

- (1) Prava iz članka 8. ovoga Zakona korisnici ostvaruju na način, u opsegu i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (2) Korisnik koji nije iskoristio prava prema ovom Zakonu ne može potraživati novčanu naknadu za neiskorišteno pravo.

Članak 9.

Prava iz članka 9. ovoga Zakona ne mogu istodobno koristiti oba roditelja, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

IV. PRAVA ZAPOSLENIH RODITELJA I SAMOZAPOSLENIH RODITELJA NA RODILJNE I RODITELJSKE POTPORE

1. Rodiljni dopust

Članak 10.

- (1) Zaposlena majka ili samozaposlena majka za vrijeme trudnoće, poroda i njege novorođenog djeteta, ima pravo na rodiljni dopust do navršenih 12 mjeseci života djeteta ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

- (2) Zaposlena majka ili samozaposlena majka obvezno koristi rodiljni dopust 28 dana prije dana očekivanog poroda i koristi ga u neprekidnom trajanju do 90. dana poslije poroda (u dalnjem tekstu: obvezni rodiljni dopust).
- (3) Dan očekivanoga poroda utvrđuje izabrani doktor opće/obiteljske medicine na prijedlog izabranog doktora ginekologa iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.
- (4) Zaposlena majka ili samozaposlena majka može početi koristiti rodiljni dopust iz stavka 1. ovoga članka i 45 dana prije dana očekivanog poroda, prema nalazu i ocjeni izabranog doktora ginekologa iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) U slučaju komplikacija u trudnoći zaposlena majka ili samozaposlena majka može koristiti rodiljni dopust iz stavka 1. ovoga članka i prije rokova propisanih stavnica 2. i 4. uz preporuku i mišljenje doktora ginekologa koji prati trudnoću.
- (6) U slučaju neophodnog poroda i nužnog liječenja u inozemstvu oba roditelja imaju pravo na rodiljni dopust u vremenskom razdoblju trajanja liječenja.
- (7) Nakon proteka obveznoga rodiljnog dopusta iz stavka 2. ovoga članka, ako se roditelji tako sporazumiju, pravo na rodiljni dopust do navršenih 12 mjeseci života djeteta može koristiti djetetov otac.
- (8) Ako je dijete prerano rođeno, rodiljni dopust iz stavka 1. ovoga članka produžuje se za onoliko vremena za koliko je dijete prerano rođeno.

2. Roditeljski dopust

Članak 11.

- (1) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj, nakon proteka rodiljnog dopusta iz članka 10. ovoga Zakona, ima pravo na roditeljski dopust.
- (2) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj može koristiti roditeljski dopust do osme godine života djeteta na način i u trajanju propisanom člankom 12. ovoga Zakona.
- (3) U slučaju neophodnog liječenja u inozemstvu oba roditelja imaju pravo na roditeljski dopust u vremenskom razdoblju trajanja liječenja.

- (4) Pravo na roditeljski dopust osobno je pravo oba zaposlena roditelja ili samozaposlena roditelja i koriste ga, u pravilu, u jednakom dijelu, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, pravo na roditeljski dopust može koristiti samo jedan od roditelja, ako se o tome pisano izjasne oba roditelja.

Članak 12.

- (1) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj po isteku rodiljnog dopusta iz članka 10. ovoga Zakona ima pravo na roditeljski dopust u trajanju od 6 ili 30 mjeseci, ovisno o broju rođene djece i načinu njegova korištenja.
- (2) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima pravo na roditeljski dopust u trajanju od:

- 6 mjeseci, za prvo i drugo rođeno dijete,
- 30 mjeseci, za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete.

(3) Pravo na roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka u pravilu koriste ova roditelja iz stavka 1. ovoga članka, u jednakom trajanju od 3 ili 15 mjeseci, a mogu ga koristiti pojedinačno, obostrano istodobno ili naizmjenično, sukladno osobnom dogovoru i pod uvjetom da pravo na roditeljski dopust prema članku 11. stavku 4. ovoga Zakona ne koristi samo jedan od roditelja.

(4) Ako djetetov otac koristi pravo na roditeljski dopust u trajanju od najmanje tri mjeseca, roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka produžuje se za dva mjeseca.

(5) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj može koristiti roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka u cijelosti ili u njegovim dijelovima.

(6) Za slučaj da zaposleni ili samozaposleni roditelj roditeljski dopust iz stavka 2. ovoga članka koristi u dijelovima može ga koristiti najviše dva puta godišnje, svaki put u trajanju od najmanje 30 dana.

(7) U broj rođene djece iz stavka 2. ovoga članka uračunavaju se i mrtvorodena djeca te umrla djeca majke i posvojena djeca.

3. Rad s polovicom punoga radnog vremena

Članak 13.

(1) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj može pravo na rodiljni dopust iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona i roditeljski dopust iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona koristiti i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena, prema odredbama iz ovoga Zakona.

(2) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj, nakon isteka obveznoga rodiljnog dopusta iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona, ima pravo koristiti preostali dio rodiljnog dopusta iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena.

(3) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima pravo nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta koristiti rad s polovicom punoga radnog vremena iz stavka 2. ovoga članka u onolikom trajanju koliko je to pravo koristio do 6. mjeseca života djeteta, a najduže do 9. mjeseca života djeteta.

(4) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj, po iskorištenju prava na rodiljni dopust iz članka 10. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz stavka 2. i 3. ovoga članka, može pravo na roditeljski dopust iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona koristiti i kao pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena u dvostrukom trajanju neiskorištenoga roditeljskog dopusta.

4. Pravo na rad u skraćenom radnom vremenu radi pojačane njege djeteta

Članak 14.

(1) Po iskorištenju roditeljskog dopusta iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona ili prava na rad u skraćenom radnom vremenu iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona

jedan od zaposlenih roditelja ili samozaposlenih roditelja ima pravo na rad u skraćenom radnom vremenu do navršene 3. godine djetetova života, ako je djetetu, prema nalazu i ocjeni izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i nadležnoga liječničkog povjerenstva županijskog Zavoda za zdravstveno osiguranje, zbog njegova zdravlja i razvoja, potrebna pojačana briga i njega.

(2) Ministar nadležan za zdravstvo županije uz suglasnost ministra nadležnog za rad i socijalnu politiku FBiH pravilnikom će propisati uvjete i postupak stjecanja prava na rad u skraćenom radnom vremenu, radi potrebne pojačane brige i njege djeteta do njegove navršene 3. godine života.

5. Dopust za slučaj smrti djeteta

Članak 15.

Ako zaposlena majka ili samozaposlena majka rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije nego što je protekao rodiljni ili roditeljski dopust, korisnik tog dopusta ima pravo nastaviti njegovo korištenje još 3 mjeseca nakon mjeseca u kojem je rođeno mrtvo dijete ili nastupila smrt djeteta.

6. Korištenje prava na roditeljski dopust od jednog roditelja

Članak 16.

(1) Ako za vrijeme korištenja jednog od prava propisanog ovim Zakonom jedan od zaposlenih roditelja ili samozaposlenih roditelja umre ili ako je iz bilo kojega drugoga opravdanog razloga onemogućen koristiti pripadajuće pravo, pravo korištenja pripadajućeg prava u cijelosti se prenosi na drugog roditelja.

(2) Opravdani razlozi prema stavku 1. ovoga članka su:

- kad je jedan od roditelja liшен roditeljske skrbi, potpuno liшен poslovne sposobnosti, djelomice liшен poslovne sposobnosti u odnosu na roditeljsku skrb, nestao, nepoznat, nepoznatog prebivališta ili boravka,
- ako su radi zaštite dobrobiti djeteta susreti i druženje djeteta s jednim od roditelja zabranjeni ili ograničeni ili je jednom od roditelja, prema propisima o zaštiti od nasilja u obitelji, izrečena zaštitna mjera zabrane približavanja djetetu ili udaljenja iz stana, kuće ili nekoga drugoga stambenog prostora u kojem dijete živi,
- ako je jedan od roditelja teško bolestan ili je ovisan o pomoći druge osobe radi čega je spriječen u obavljanju roditeljske skrbi prema ocjeni nadležnoga liječničkog povjerenstva županijskog Zavoda za zdravstveno osiguranje.

7. Stanka za dojenje djeteta i pravo na dopust trudnice i majke koja doji dijete

7.1. Stanka za dojenje

Članak 17.

- (1) Zaposlena majka i samozaposlena majka, koja nakon korištenja rodiljnog dopusta ili rada u skraćenom radnom vremenu nastavi dojiti dijete, tijekom rada u punom radnom vremenu, ima pravo na stanku za dojenje djeteta u trajanju od dva sata dnevno, neovisno od toga koristi li zaposleni otac u isto vrijeme i za isto dijete jedno od prava propisanih ovim Zakonom.
- (2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se koristiti jednokratno ili dva puta u tijeku dana u trajanju od sat vremena.
- (3) Pravo iz stavka 1. ovoga članka zaposlena majka ili samozaposlena majka može koristiti do navršene 1. godine života djeteta.
- (4) Vrijeme stanke iz stavka 1. ovoga članka ubraja se u radno vrijeme.
- (5) Zaposlena majka i samozaposlena majka za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće koja iznosi 100% proračunske osnovice, preračunate na satnu osnovicu za mjesec za koji se obračunava naknada plaće.

7.2. Dopust zaposlene trudnice i majke koja doji dijete

Članak 18.

- (1) Ako zaposlena trudnica ili majka koja doji dijete radi na poslovima koji su štetni po njezino zdravlje i zdravlje djeteta koje doji, a poslodavac nije osigurao raspoređivanje zaposlene trudnice ili majke na druge odgovarajuće poslove, zaposlena trudnica ili majka koja doji dijete ima pravo na trudnički ili dojenački dopust, uz naknadu plaće u visini njezine pripadajuće plaće, a na teret poslodavca.
- (2) Zaposlena trudnica ili majka koja doji dijete pravo na dopust iz stavka 1. ovoga članka koristi od prvoga sljedećeg dana od dana kad je prema propisima o radu i zaštiti na radu utvrđeno da poslodavac nije osigurao raspoređivanje zaposlene trudnice ili majke koja doji dijete na druge odgovarajuće poslove do dana stjecanja prava na rodiljni dopust ili do navršene godine dana djetetova života.

Članak 19.

Ministar rada i socijalne politike Federacije BiH pravilnikom će propisati uvjete i postupak ostvarivanja prava zaposlene trudnice i zaposlene majke koja doji dijete iz članka 17. i 18. ovoga Zakona.

8. Prava zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju

Članak 20.

- (1) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju (dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti), nakon iskorištenog prava na roditeljski dopust prema ovom Zakonu, ima pravo na dopust za njegu djeteta ili pravo na rad u skraćenom radnom vremenu do navršene

8. godine djetetova života na temelju nalaza i mišljenja nadležnoga liječničkog povjerenstva županijskog Zavoda za zdravstveno osiguranje.

(2) Nakon prestanka korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka jedan od zaposlenih roditelja ili samozaposlenih roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju ima pravo na rad u skraćenom radnom vremenu.

(3) Pod uvjetom iz stavka 1. ovoga članka, jedan od zaposlenih roditelja ili samozaposlenih roditelja punoljetnog djeteta s težim smetnjama u razvoju ima pravo raditi skraćeno radno vrijeme do završetka redovitog školovanja ili dok ta potreba traje.

(4) Pravo iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne može ostvariti zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj koji prema propisima iz socijalne skrbi ima priznat status roditelja njegovatelja.

(5) Roditelj koji koristi prava iz stavka 1. do 3. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće prema ovom Zakonu.

(6) Ministar nadležan za rad i socijalnu politiku, uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, pravilnikom će propisati uvjete i postupak za stjecanje prava iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka.

9. Naknada plaće zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja

Članak 21.

(1) Za vrijeme korištenja prava na rodiljni dopust iz članka 10. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima pravo na naknadu plaće u iznosu 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 11. ovoga Zakona, prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 13. stavka 3. ovoga Zakona, ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi 100 % od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 80% proračunske osnovice mjesечно, u trajanju od 6 mjeseci, počevši od prvoga dana korištenja prava.

(3) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava iz stavka 2. ovoga članka u preostalom trajanju (po isteku 6 mjeseci njegova korištenja) ima pravo na naknadu plaće u iznosu od 50% proračunske osnovice mjesечно.

(4) Za vrijeme korištenja prava iz članka 14. ovoga Zakona zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima pravo na naknadu plaće u visini od 50% proračunske osnovice mjesечно.

(5) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za

slučaj smrti djeteta iz članka 15. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće utvrđenu prema ovom Zakonu, koja za puno radno vrijeme iznosi 100 % od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 80% proračunske osnovice mjesечно.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka u slučaju mrtvorodenog djeteta ili ako dijete umre za vrijeme korištenja prava na rodiljni dopust, zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 15. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(7) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelji djeteta s težim smetnjama u razvoju za vrijeme korištenja prava na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona ima pravo za puno radno vrijeme na naknadu plaće u iznosu od 65% proračunske osnovice mjesечно.

(8) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelji djeteta s težim smetnjama u razvoju za vrijeme korištenja prava na rad u skraćenom radnom vremenu iz članka 20. stavka 2. i 3. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće za preostalo vrijeme do punoga radnog vremena u visini razlike između plaće koju ostvaruje radeći polovicu punoga radnog vremena i plaće koju bi ostvario da radi u punom radnom vremenu.

(9) Zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj, koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 12 mjeseci neprekidno, za vrijeme korištenja prava utvrđenih ovim Zakonom ima pravo na naknadu plaće koja iznosi 50% proračunske osnovice.

(10) Zaposlenom roditelju ili samozaposlenom roditelju naknada plaće utvrđena ovim člankom ne može iznositi manje od 50% proračunske osnovice, neovisno radi li ili volontira u punom ili nepunom radnom vremenu.

Članak 22.

Za vrijeme korištenja prava iz članka 10., 12., 13., 14., 15., 17., 18. i 20. ovoga Zakona, zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj ima prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

10. Ostvarivanje prava u većem opsegu

Članak 23.

Prava zaposlenog roditelja propisana ovim Zakonom, mogu se u većem opsegu urediti kolektivnim ugovorom, sporazumom radničkog vijeća s poslodavcem, pravilnikom o radu i ugovorom o radu na teret sredstava poslodavca pod uvjetom i na način utvrđen općim aktom poslodavca.

V. DJEČJI DODATAK

Članak 24.

(Korisnici prava na dječji dodatak)

Pravo na dječji dodatak, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, ostvaruje dijete do navršene 18. godine života.

Članak 25.

(Uvjeti za ostvarivanje prava na dječji dodatak)

(1) Dijete iz članka 24. ovog zakona može ostvariti pravo na dječji dodatak ukoliko:

- a) ukupni mjesecni prihodi po članu kućanstva ne prelaze 20% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku;
- b) nijedan od članova zajedničkog kućanstva nije vlasnik ili posjednik motornog vozila do sedam godina starosti, osim ako su u pitanju osobe s invaliditetom koje po propisima iz oblasti poreske i carinske politike mogu uvesti ili na domaćem tržištu kupiti motorno vozilo kao ortopedsko ili drugo pomagalo;
- c) nije steklo potomstvo;
- d) nije smješteno u udomiteljsku obitelj ili ustanovu socijalne zaštite u razdoblju dužem od 30 dana, a troškovi smještaja se djelomično ili u cijelosti osiguravaju iz proračunskih sredstava.

(2) Pored uvjeta propisanih stavkom (1) ovoga članka dijete starije od 15 godina može ostvariti pravo na dječji dodatak ukoliko nema zasnovan radni odnos.

(3) Pored uvjeta propisanih stavkom (1) ovoga članka dijete starije od 16 godina može ostvariti pravo na dječji dodatak ukoliko nije sklopilo brak.

Članak 26.

(Visina dječjeg dodatka)

- (1) Visina dječjeg dodatka iznosi 10% od prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku.
- (2) Korisnik iz članka 24. ima pravo na uvećani dječji dodatak u iznosu od 12% prosječne isplaćene neto plaće u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku ukoliko ispunjava jedan od sljedećih uvjeta:
- a) da je dijete bez roditeljske skrbi sukladno propisima iz oblasti socijalne i dječje zaštite;
 - b) da je dijete kojemu je nadležna institucija, sukladno propisima iz oblasti socijalne zaštite, utvrdila invaliditet u postotku od 90% ili 100%;
 - c) da je dijete oboljelo od HIV infekcije, tuberkuloze ili drugih zaraznih bolesti koje su utvrclene propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, malignih bolesti, hemofilije, inzulo ovisnog dijabetesa, kronične bubrežne insuficijencije, cistične fibroze, sustavne autoimune bolesti, reumatske groznice, progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadriplegije, cerebralne paralize, epilepsije i multiple skleroze i bolesti ovisnosti, a koje se, sukladno propisima iz oblasti zdravstvene zaštite, smatraju bolestima većeg socijalno-medicinskog značaja.
- (3) Pravo iz stavka (2) ovoga članka ima i dijete žrtva svih oblika nasilja, trgovine i radne eksploracije prema procjeni i evidencijama nadležnih centara za socijalni rad/službi socijalne zaštite.

Članak 27.

(Trajanje prava na dječji dodatak)

- (1) Djetetu koje ispunjava uvjete iz članka 25. ovoga zakona pravo na dječji dodatak će se priznati od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava.
- (2) Pravo na dječji dodatak traje dok postoje uvjeti za ostvarivanje prava, a najduže 12 mjeseci.
- (3) Skrbnik djeteta koje je ostvarilo pravo na dječji dodatak dužan je obnoviti zahtjev za nastavak ostvarivanja prava na dječji dodatak u mjesecu prije isteka prava.
- (4) Ukoliko zakonski skrbnik djeteta u roku iz stavka (3) ovoga članka ne podnese zahtjev i ne dostavi dokaze o ispunjavanju uvjeta za nastavak ostvarivanja prava, pravo na dječji dodatak prestaje.

(5) Za dijete kojemu, sukladno ovom zakonu, prestane pravo na dječji dodatak, isplata će se izvršiti za mjesec u kojemu je pravo prestalo.

Članak 28.

(Prestanak prava na dječji dodatak)

Pravo na dječji dodatak prestaje:

- a) s navršenih 18 godina;
- b) smrću djeteta;
- c) na osobni zahtjev zakonskog skrbnika;
- d) ukoliko zakonski skrbnik djeteta nije u propisanom roku dostavio dokaze o ispunjavanju uvjeta za nastavak ostvarivanja prava;
- e) gubitkom nekog od uvjeta utvrđenih člankom 25. ovoga zakona.

VI. PRAVA RODITELJA KOJI OSTVARUJE DRUGI DOHODAK, RODITELJA POLJOPRIVREDNIKA I NEZAPOSLENOG RODITELJA

Članak 29.

(1) Roditelj koji ostvaruje drugi dohodak iz članka 6. stavka 1. točke 3. ovoga Zakona, roditelj poljoprivrednik iz članka 6. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona i nezaposleni roditelj iz članka 6. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima iz ovoga Zakona, počevši od dana rođenja djeteta, ima pravo na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada te pravo na novčanu naknadu za vrijeme korištenja tih prava na teret proračuna Federacije BiH.

(2) Nezaposleni roditelj iz stavka 1. ovoga članka može ostvariti pravo na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada pod uvjetom da na dan rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:

1. da je državljanin Bosne i Hercegovine,
2. da je zdravstveno osiguran prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju,
3. da se vodi u evidenciji nezaposlenih osoba Zavoda za zapošljavanja prema mjestu prebivališta najmanje 9 mjeseci neprekidno ili 12 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine prije rođenja djeteta ili da se u evidenciju nezaposlenih osoba prijavio:
 - u roku od 90 dana od dana završetka redovitog školovanja ili studija ili 30 dana od dana završnog ispita,
 - u roku od 30 dana od dana prekida redovitog školovanja ili studija ili

– u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, službe ili obavljanja samostalne djelatnosti ili primanja novčane naknade zbog bolovanja, ako u trenutku prestanka tih okolnosti ima najmanje 6 mjeseci neprekidnoga radnog staža.

1. Rodiljna i roditeljska pošteda od rada

Članak 30.

- (1) Rodiljnu poštedu od rada iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona obvezno od rođenja djeteta do 42. dana od dana rođenja djeteta koristi majka djeteta.
- (2) Majka djeteta iz stavka 1. ovoga članka, rodiljnu poštedu od rada ima pravo koristiti do navršenog 6. mjeseca života djeteta, u neprekinutom trajanju.
- (3) Majka djeteta, korisnik prava na rodiljnu poštedu od rada, nakon isteka 42 dana iz stavka 1. ovoga članka može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na rodiljnu poštedu od rada, pri čemu otac djeteta, koji je u istom radnopravnom statusu kao i majka djeteta, ima pravo na korištenje preostalog dijela neiskorištenog prava na rodiljnu poštedu od rada, uz majčinu pisani suglasnost.

Članak 31.

- (1) Po isteku prava na rodiljnu poštedu od rada korisnik iz članka 30. ovoga Zakona ima pravo na roditeljsku poštedu od rada u trajanju od:
 - 6 mjeseci, za prvo i drugo rođeno dijete,
 - 30 mjeseci, za blizance, treće i svako sljedeće dijete.
- (2) Korisnik prava iz stavka 1. ovoga članka, može prekinuti korištenje tog prava radi zaposlenja ili samozaposlenja te prenijeti to pravo drugom roditelju, koji je u istom radnopravnom statusu s korisnikom, da koristi preostali dio neiskorištenog prava na roditeljsku poštedu od rada, uz korisnikovu suglasnost.
- (3) Korisnik prava iz stavka 1. ovoga članka može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na roditeljsku poštedu od rada te nastaviti njegovo korištenje, ako je proveo na radu najmanje 9 mjeseci neprekidno prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio pripadajućeg prava, kao zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj pod uvjetima iz ovoga Zakona.
- (4) Korisnik iz stavka 3. ovoga članka koji na radu nije proveo najmanje 9 mjeseci prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske poštede od rada iz razloga što mu je prestao radni odnos ili je prestao obavljati djelatnost iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona, a na radu je proveo najmanje 3 mjeseca neprekidno, ima pravo nastaviti korištenje preostalog dijela prava na roditeljsku poštedu od rada, kao nezaposleni roditelj ako ispunjava uvjete za nezaposlenog roditelja iz članka 29. ovoga Zakona.
- (5) Korisnik iz stavka 3. i 4. ovoga članka ima pravo koristiti preostali dio

neiskorištene roditeljske poštede od rada pod uvjetom da pravo na roditeljsku poštedu od rada nije prenio na drugog roditelja u smislu stavka 2. ovoga članka.

2. Ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada

Članak 32.

- (1) Korisnik prava iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada ima pravo na novčanu naknadu u iznosu 50% proračunske osnovice mjesечно na teret sredstava proračuna Federacije BiH.
- (2) Korisniku prava iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona, za slučaj smrti djeteta pripada pravo na isplatu novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka još 3 mjeseca nakon mjeseca u kojem je nastupila smrt djeteta.
- (3) Korisnik prava iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada, ima prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

VII. PRAVO RODITELJA IZVAN SUSTAVA RADA

Članak 33.

- (1) Majka izvan sustava rada iz članka 6. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona ima pravo na novčanu pomoć tijekom rodiljne i roditeljske brige o novorođenom djetetu.
- (2) Pod rodiljnom brigom o djetetu iz stavka 1. ovog članka podrazumijeva se razdoblje od rođenja djeteta do navršenoga 6. mjeseca života djeteta, a pod roditeljskom brigom razdoblje od 6. mjeseca do navršene 1. godine života djeteta, za prvo i drugo rođeno dijete ili do navršene 3. godine života djeteta kod rođenja blizanaca, trećeg i svakoga sljedećeg djeteta.
- (3) Majka iz stavka 1. ovoga članka, nakon 42. dana od dana rođenja djeteta, radi zaposlenja ili samozaposlenja, može prekinuti korištenje prava na rodiljnu ili roditeljsku brigu o djetetu, pri čemu otac djeteta, koji je u istom radnopravnom statusu kao i majka djeteta, ima pravo na korištenje preostalog dijela neiskorištenog prava na rodiljnu brigu o djetetu, uz majčinu pisani suglasnost.
- (4) Majka iz stavka 1. ovoga članka, nakon 42. dana od dana rođenja djeteta, može radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuti korištenje prava na rodiljnu ili roditeljsku brigu o djetetu te započeti ili nastaviti koristiti preostali dio roditeljske brige o djetetu do navršene 1. odnosno 3. godine života djeteta ako je provela na radu najmanje 9 mjeseci neprekidno prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio pripadajućeg prava, kao zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj pod uvjetima iz ovoga Zakona.
- (5) Majka iz stavka 4. ovoga članka koja na radu nije provela najmanje 9 mjeseci prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske brige o djetetu iz razloga što joj je prestao radni odnos ili je prestala

obavljati djelatnost iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona, a na radu je provela najmanje 3 mjeseca neprekidno, ima pravo nastaviti korištenje preostalog dijela prava na roditeljsku brigu o djetetu, kao roditelj izvan sustava rada ako i dalje ispunjava uvjete iz članka 34. ovoga Zakona.

(6) Majka iz stavka 4. i 5. ovoga članka ima pravo koristiti preostali dio neiskorištene roditeljske brige o djetetu pod uvjetom da pravo na roditeljsku brigu o djetetu nije prenijela na drugog roditelja u smislu stavka 3. ovoga članka.

Članak 34.

(1) Majka izvan sustava rada može ostvariti pravo s osnove roditelje i roditeljske brige o djetetu iz članka 33. stavka 1. i 2. ovoga Zakona pod uvjetom da na dan rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:

- da je državljanka Bosne i Hercegovine,
- da je zdravstveno osigurana prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Iznimno, majka izvan sustava rada, koja u tijeku korištenja prava na novčanu pomoć tijekom roditeljske brige o novorođenom djetetu završi redovito školovanje ili pohađanje sveučilišnog ili stručnog studija ili joj obveze redovitog školovanja ili pohađanje sveučilišnog i stručnog studija miruju ili prekine redovito školovanje, pohađanje sveučilišnog ili stručnog studija, zadržava pravo korištenja priznatog prava do roka propisanog za njegovo korištenje, ako se u roku od 30 dana od dana prekida ili završetka redovitog školovanja ili pohađanja sveučilišnog studija prijavila u evidenciju nezaposlenih osoba kod županijskog Zavoda za zapošljavanje.

(3) Majka iz stavka 1. ovoga članka koja izgubi status u obveznom zdravstvenom osiguranju, a nije u roku od 30 dana stekla novi status osigurane osobe kod županijskog Zavoda za zdravstveno osiguranje, gubi pravo na korištenje prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 35.

(1) Novčana pomoć iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona iznosi 50% proračunske osnovice mjesечно.

(2) Majka izvan sustava rada pravo na novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka može ostvariti počevši od dana rođenja djeteta.

(3) Majka izvan sustava rada, za slučaj smrti djeteta, ostvaruje pravo na novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka još tri mjeseca od mjeseca u kojem je nastupila smrt djeteta.

VIII. PRAVA POSVOJITELJA DJETETA

Članak 36.

- (1) Posvojitelj, pod uvjetom da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ima pravo na pripadajuće vremenske dopuste ili poštede od rada te pravo na naknadu plaće ili drugi oblik novčane naknade prema odredbama iz ove glave, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (2) Opseg prava posvojitelja iz stavka 1. ovoga članka ovisi o radnopravnom statusu korisnika prava i životnoj dobi posvojenika.
- (3) Prava s osnova posvojenja koristi samo jedan od posvojitelja djeteta, neovisno o broju posvojene djece.
- (4) Korisnici iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu imaju prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

1. Prava zaposlenog ili samozaposlenog posvojitelja

1.1. Posvojiteljski dopust

Članak 37.

- (1) Zaposleni posvojitelj i samozaposleni posvojitelj, pod uvjetom da supružnik posvojitelja djeteta nije roditelj djeteta, ima pravo na posvojiteljski dopust u trajanju propisanom ovim Zakonom.
- (2) Pravo na posvojiteljski dopust zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj stječe s danom pravomoćnosti rješenja o posvojenju.

Članak 38.

- (1) Zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj, ostvaruje posvojiteljski dopust u trajanju od:
- a) 6 mjeseci, za posvojenika mlađeg od 3 godine,
 - b) 5 mjeseci, za posvojenika u životnoj dobi od 3. do navršene 5. godine života djeteta,
 - c) 4 mjeseca, za posvojenika u životnoj dobi od 5. do navršene 18. godine života djeteta.
- (2) Za slučaj posvojenja blizanaca ili djeteta koje posvojenjem postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji zaposlenog posvojitelja ili samozaposlenog posvojitelja, ili djeteta s teškoćama u razvoju, posvojiteljski dopust iz stavka 1. ovoga članka produžuje se za 60 dana.
- (3) Po iskorištenju posvojiteljskog dopusta iz stavka 1. i 2. ovoga članka zaposleni posvojitelj ili samozaposleni posvojitelj za posvojenika do njegove 3. godine života ima pravo na roditeljski dopust i sva druga prava zaposlenog roditelja i samozaposlenog roditelja pod uvjetima i u trajanju propisanom ovim Zakonom.
- (4) Za slučaj posvojenja djeteta u dobi iznad 3 godine pripadajuće pravo na roditeljski dopust do navršene 8. godine života posvojenika skraćuje se za 30 dana po svakoj navršenoj godini života posvojenika iznad te dobi.
- (5) Posvojiteljski dopust iz stavka 1. ovoga članka korisnik može koristiti u

neprekinutom trajanju ili na način propisan za korištenje rodiljnog dopusta, odnosno roditeljskog dopusta iz članka 10., 12. i 13. ovoga Zakona.

1.2. Naknada plaće za vrijeme korištenja prava na posvojiteljski dopust

Članak 39.

Za vrijeme korištenja posvojiteljskog dopusta iz članka 38. ovoga Zakona korisnik iz članka 32. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće pod uvjetima i u visini propisanoj za zaposlene roditelje i samozaposlene roditelje, korisnike rodiljnog, odnosno roditeljskog dopusta, odnosno drugih prava propisanih za zaposlene ili samozaposlene roditelje u skladu sa člankom 21. ovoga Zakona.

2. Prava drugih posvojitelja

Članak 40.

(1) Korisnik iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona koji je prema ovom Zakonu roditelj koji ostvaruje drugi dohodak ili je poljoprivrednik ili nezaposlena osoba ili osoba izvan sustava rada, koja je prema propisima o obiteljskim odnosima postala posvojitelj djeteta, pod uvjetima iz ovoga Zakona ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada ili pravo na posvojiteljsku brigu o djetetu u trajanju propisanom ovim Zakonom.

(2) Za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka korisnik ima pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u iznosu od 50% proračunske osnovice mjesечно.

2.1. Posvojiteljska pošteda od rada i posvojiteljska briga o djetetu

Članak 41.

(1) Korisnik iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, koji je prema ovom Zakonu ostvaruje drugi dohodak ili je poljoprivrednik ili nezaposlena osoba i koji je pravomoćnim rješenjem o posvojenju postao posvojitelj (u dalnjem tekstu: posvojitelj), pod uvjetom da supružnik posvojitelja nije roditelj posvojenika i ako ispunjava uvjete za stjecanje prava na rodiljnu i roditeljsku poštedu od rada iz članka 29. ovoga Zakona, ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada.

(2) Korisnik iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, koji je prema ovom Zakonu osoba izvan sustava rada i koja je pravomoćnim rješenjem o posvojenju postala posvojitelj (u dalnjem tekstu: posvojitelj izvan sustava rada), pod uvjetom da supružnik posvojitelja nije roditelj posvojenika i ako ispunjava uvjete za stjecanje prava na rodiljnu i roditeljsku brigu o djetetu iz članka 34. ovoga Zakona, ima pravo na posvojiteljsku brigu o djetetu.

(3) Posvojitelj iz stavka 1. ovoga članka ili posvojitelj izvan sustava rada iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu

o djetetu u trajanju od:

- 12 mjeseci, za posvojenika u dobi do 3 godine,
 - 9 mjeseci, za posvojenika u dobi od 3. do navršene 5. godine života djeteta,
 - 6 mjeseci, za posvojenika u dobi od 5. do navršene 8. godine života djeteta,
 - 4 mjeseca, za posvojenika u dobi od 8. do navršene 18. godine života djeteta.
- (4) Za slučaj posvojenja blizanaca ili djeteta koje posvojenjem postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji posvojitelja ili posvojitelja izvan sustava rada, ili djeteta s teškoćama u razvoju, posvojiteljska pošteda od rada ili posvojiteljska briga o djetetu iz stavka 3. ovoga članka produžuje se za 60 dana.

(5) Posvojitelj ili posvojitelj izvan sustava rada može, radi zaposlenja ili samozaposlenja, prekinuti korištenje prava iz stavka 3. i 4. ovoga članka ili to pravo prenijeti na bračnog druga koji je posvojenjem postao roditelj posvojenog djeteta, uz njegovu pisanu suglasnost i pod uvjetom da ima isti radnopravni status osobe iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka koji prenosi pravo.

(6) Korisnik iz stavka 1. ili stavka 2. ovoga članka, koji je radi zaposlenja ili samozaposlenja prekinuo korištenje prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu, može nastaviti njegovo korištenje kao zaposleni ili samozaposleni posvojitelj ako je proveo na radu najmanje 9 mjeseci neprekidno prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištenog prava i pod uvjetom da pravo korištenja posvojiteljske poštede od rada ili posvojiteljske brige o djetetu nije prenio na drugog roditelja prema stavku 5. ovoga članka.

(7) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka ili stavka 2. ovoga članka, koji na radu nije proveo najmanje 9 mjeseci prije mjeseca u kojem namjerava započeti koristiti preostali dio neiskorištene posvojiteljske poštede od rada ili posvojiteljske brige o djetetu iz razloga što mu je prestao radni odnos ili je prestao obavljati djelatnost iz članka 6. točke 2. ovoga Zakona, a na radu je proveo najmanje 3 mjeseca neprekidno, ima pravo nastaviti korištenje preostalog dijela prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu, kao nezaposleni roditelj ako ispunjava uvjete za nezaposlenog roditelja iz članka 32. ovoga Zakona.

2.2. Pravo na novčanu naknadu

Članak 42.

(1) Korisnik iz članka 40. stavka 1. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili prava na posvojiteljsku brigu o djetetu ima pravo na novčanu naknadu u iznosu od 50% proračunske osnovice mjesечно.

(2) Korisnik iz članka 41. stavka 6. ovoga Zakona za vrijeme korištenja preostalog dijela neiskorištenog prava iz članka 41. stavka 3. i 4. ovoga Zakona ostvaruje pravo na naknadu u iznosu od 50% proračunske osnovice mjesечно.

IX. POVJERENSTVO ZA PRAĆENJE PROVEDBE ZAKONA

Članak 43.

(1) U svrhu provedbe ovoga Zakona ministar nadležan za rad i socijalnu politiku osniva Povjerenstvo za praćenje provedbe ovoga Zakona koje se sastoji od 5 članova.

(2) Članove Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka imenuje ministar nadležan za rad i socijalnu politiku Federacije BiH i to dva predstavnika, od kojih je jedan predsjedavajući Povjerenstva, te po jednog predstavnika ministarstva zdravstva, reprezentativnog udruženja poslodavaca FBiH, reprezentativnog sindikata za teritorij FBiH.

(3) Povjerenstvo prati provedbu ovoga Zakona, daje nadležnom ministarstvu za rad i socijalnu politiku mišljenja i prijedloge za provedbu ovoga Zakona, daje prijedloge za unapređenje sustava obiteljskih potpora iz ovoga Zakona te donosi poslovnik o svom radu.

(4) Stručne i administrativne poslove Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka obavlja ministarstvo nadležno za rad i socijalnu politiku.

X. FINANCIRANJE

Članak 44.

Sredstva za financiranje prava i potpora utvrđenih ovim Zakonom osiguravaju se u Proračunu Federacije BiH izuzev sredstva za prava iz članka 18. i 23. ovoga Zakona.

XI. NADZOR

Članak 45.

(1) Nadzor u provedbi ovoga Zakona obavlja ministarstvo rada i socijalne politike Federacije BiH.

XII. KAZNENE ODREDBE

Članak 46.

U slučaju povrede prava definiranim ovim zakonom predviđene su kazna za u iznosu od 500,00 do 5000,00 KM.

XIII. NOVČANE I DRUGE POTPORE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE, ŽUPANIJA, PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA

Članak 47.

- (1) Općina, grad, županija u svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona svojim općim aktima mogu propisati način i uvjete za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog ovim Zakonom ili pružanje pomoći u naravi.
- (2) Trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba, u svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona mogu pružiti novčanu ili pomoć u naravi roditeljima, ako to nije u suprotnosti s ovim Zakonom.
- (3) U svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona mogu se osnivati zaklade i fondacije.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 48.

- (1) O zahtjevima za ostvarivanje prava na rodiljni dopust i rodiljnu naknadu, kao i o drugim zahtjevima za ostvarivanje prava prema posebnim propisima koji se odnose na zaštitu majčinstva, koji nisu pravomoćno okončani do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavat će se prema propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Osobe koje su se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatekle u korištenju prava iz stavka 1. ovoga članka mogu pisanim zahtjevom od nadležne institucije ostvarivanje tog prava prema odredbama ovoga Zakona ako je to za njih povoljnije.

Članak 49.

- (1) Korisnik prava na dopust do sedme godine života djeteta ili na rad u skraćenom radnom vremenu radi njegove djeteta s težim teškoćama u razvoju s pravom na novčanu naknadu prema propisima iz područja socijalne skrbi, koji je ovo pravo ostvario do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržava stečeno pravo.
- (2) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka može pisanim zahtjevom od nadležne institucije zatražiti utvrđivanje prava utvrđenih ovim Zakonom, ako je to za njega povoljnije, u kojem slučaju od dana pravomoćnosti tog rješenja ostvaruje prava prema ovom Zakonu.
- (3) Ministarstvo je dužno u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona preuzeti, a nadležni centar za socijalnu skrb je obvezan predati pripadne

predmete korisnika prava iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Sadržaj dokumentacije iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo i nadležni centar za socijalnu skrb utvrđuju sporazumno.

(5) Novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 3. ovoga članka osiguravaju se u federalnom proračunu na razdjelu nadležnog ministarstva za rad socijalnu politiku.

Članak 50.

Nadležni ministar donijet će pravilnik iz članka 14. stavka 2., članka 19. i članka 20. stavka 6. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 51.

Stupanje na snagu i početak primjene zakona

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE

I – USTAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni temelj za donošenje ovoga zakona sadržan je u odredbama članka III. 2. e), u vezi s člankom III. 3. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrditi politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike. Prema odredbama članka III. 2. e) i članka III. 3. (1) i (2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su nadležni za socijalnu politiku. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi. Prema odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pored ostalih nadležnosti utvrdenih Ustavom, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Depopulaciju stanovništva u BiH karakterizira čitav niz negativnih demografskih trendova, uz tendenciju pogoršanja, kao što je nizak natalitet, nizak fertilitet, nepovoljna starosna struktruktura i emigracija radnosposobnog i spolno reproduktivnog stanovništva.

Primarni cilj Zakona je povećanje nataliteta, te donošenje mjera poticanog rađanja i podizanja djeteta. Mjere poticanog rađanja obuhvaćat će pravnu i institucionalnu jednakost, ublažavanje ekonomске cijene podizanja djeteta financijskim davanjima iz proračuna Federacije BiH, smanjenje psihološke cijene roditeljstva, usklađivanje rada i roditeljstva. Polazeći od toga da je zaštita obitelji s djecom, djelatnost od posebnog društvenog interesa, koja ima za cilj osiguranje približno jednakih uvjeta za zdrav i pravilan razvoj djece, neophodna je izrada novog zakona i mjera u smislu poboljšanja stanja u ovoj oblasti. Zbog nemogućnosti pojedinih županija da u svojim proračunima osiguraju potrebna sredstva za ovu namjeru i da je većina, obitelji s djecom navedenim županijama često ostala obespravljenja. Zbog toga

uvodenje financiranja odredenih prava iz proračuna Federacije BiH, je jedini način da se osigura dostupnost i ujednačenost odredenih temeljnih prava na cijelom teritoriju Federacije, neovisno od županije u kojem korisnik ima prebivalište.

III – USKLAĐENOST S PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Zakon o roditeljskim potporama u Federaciji Bosne i Hercegovine nije usklađivan s propisima Europske unije.

IV – FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog zakona potrebno je osigurati sredstva iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine.